

- 2145. Zo ruig als een fles.**
Geheel glad of kaal.
- 2146. Iemand met de servet aan verzoeken.**
(Z. N.) Iemand op het laatste ogenblik uitnodigen.
- 2147. Te breed (of : te groot) voor servet, te smal (of : te klein) voor tafellaken.**
(van een opgeschoten jongen of meisje) Te groot om met kinderen, te klein om met grote mensen om te gaan; tussen mal en dwaas; ook van een huwbare jongedochter gezegd die zich te voornaam acht voor een handwerksman, en zelf ongeschikt is voor een hogere stand.
- 2148. Opstaan als men het rammelen van de tafelborden hoort.**
Laat opstaan.

VERLICHTING.

- 2149. Die kaars brandt aan beide einden.**
Gezegd van iemand die op dwaze wijze verkwist.
- 2150. Een kaars verslinden om een speld te vinden.**
Naar evenredigheid te grote onkosten maken.
- 2151. Het riekt naar de kaars.**
Het draagt blijk van grote inspanning.
- 2152. Hij ging uit als een kaars.**
Hij had een zeer zachte dood.
- 2153. Hij ligt met de gewijde kaars.**
(Z. N.) 't Zal haast gedaan zijn.
- 2154. Hij zal de kaars uitblazen.**
(Z. N.) Hij zal de boete betalen.
- 2155. In de kaars vliegen.**
In 't verderf lopen.
- 2156. In zijn eigen kaars vliegen.**
Zelf het slachtoffer worden van aan anderen gelegde lagen.
- 2157. Lang om de kaars draaien.**
Tot geen besluit komen, talmen aleer men tot een besluit komt.
- 2158. Om de kaars vliegen.**
Zich onvoorzichtig aan gevaar blootstellen.
- 2159. Voor iemand de kaars houden.**
Iemand behulpzaam zijn; ook : zijn medeplichtige zijn.
- 2160. Zij is schoon bij de kaars.**
Haar schoonheid moet niet al te nauwkeurig bekeken worden.
- 2161. Zijn kaars brandt in de pijp.**
Zijn leven nadert het einde.
- 2162. Gij zult het laatste kaarsje uitblazen.**
Gij zult alles moeten betalen.
- 2163. Hij weet waar hij zijn kaarsje moet laten branden.**
Gezegd van iemand die degene te vriend houdt, van wie hij voordeel kan verwachten.
- 2164. Sinte Loris een kaars ontsteken.**
Knoeien, bedriegen.
- 2165. Op de middag een kaars aansteken.**
Iets onnodigs, overbodigs doen.
- 2166. De mug vliegt al om de kaars.**
Hij staat op het punt om gevangen genomen te worden.

- 2167. Uitgaan als een nachtkaaars.**
Langzaam, onmerkbaar uitgaan.
- 2168. Dat riekt naar de lamp.**
Aan dit werk is veel tijd besteed, het draagt sporen van met veel inspanning bewerkt te zijn.
- 2169. Hij is tegen de lamp gelopen.**
Hij heeft zich tot de verkeerde man gewend, heeft zich aan zijn vijand toevertrouwd; hij heeft een ernstige vermaning gehad; hij heeft een straf opgelopen. (oorspronkelijk gezegd van een inbreker, die tegen een plotseling opdagende agent aanloopt).
- 2170. Zijn lamp aan die van een ander aansteken.**
Iemand navolgen.
- 2171. Dat is olie in mijn lamp.**
(Z. N.) Dat is koren op mijn molen, dat is in mijn voordeel, in mijn belang.
- 2172. Er is geen olie meer in de lamp.**
De man is oud en uitgeput; ook : de beurs is plat.
- 2173. Hij heeft geen olie meer in de lamp.**
Zijn krachten zijn uitgeput.
- 2174. Een grote lantaarn en weinig licht.**
Een groot hoofd met niet veel verstand.
- 2175. Hij geeft hem van de lantaarn.**
Hij loopt hard.
(Verbastering van het Fransch : ventre à terre).
- 2176. Vertrekken met de lantaarn aan de dissel.**
In stilte weggaan, met de noorderzon vertrekken.
(Eigenlijk in de nacht verhuizen, wanneer door de voerman een brandende lantaarn aan de disselboom van de wagen wordt gehangen ter verlichting van zijn weg).
- 2177. Iets met een lantaartje moeten zoeken.**
Het niet gemakkelijk kunnen vinden.

HAARD, KACHEL, VUUR, ENZ.

- 2178. Aan de haard aanbakken.**
Altijd thuis zitten, ongaarne de huiselijke haard verlaten, daaraan als 't ware vastgekleefd zijn.
- 2179. Het is daar haardje bij schuurtje.**
Het is er zeer beknopt, klein, alles dicht bij elkander.
- 2180. Ergens de stenen van de haard verslijten.**
Er veel over de vloer zijn, er vaak komen.
- 2181. De kachel aan hebben.**
Dronken zijn.
- 2182. De kachel niet met zich laten aanmaken.**
Zich niet alles maar laten welgevallen; zich niet tot alles laten gebruiken.
- 2183. Hij heeft zeker de kachel gepoetst.**
Hij ziet er zeer vuil uit.
- 2184. Dat is heet van de rooster.**
Dat is pas gemaakt (pas afgesproken, enz.).
- 2185. Het ging er heet van de rooster.**
Er werd hevig gevochten.
- 2186. Iemand op de rooster leggen.**
Iemand belasteren.

Spreekwijzen

HUIS EN HUISHOUDEN

J. CAUBERGHE

nederlandse taalschat

NEDERLANDSE TAALSCHAT

SPREEKWOORDEN
SPREEKWIJZEN
SYNONIEMEN
CITATEN

BREPOLS

BREPOLS

